

Vammaisten naisten valtakunnallinen yhdistys – Rusetti ry

Vuosikertomus 2024

Hyväksytty hallituksessa 3.4.2025

Esitykseksi kevätkokoukselle 23.4.2025

Sisällys

Johdanto	3
1. Toimintaympäristö ja painopisteet.....	3
2. Yhdistyksen toiminta.....	4
3. Vaikuttamistoiminta	5
4. Viestintä.....	5
5. Yhteistyökumppanit ja -hankkeet	6
6. Vammaisettyt.fi (Kalevala x VammaisetTytöt.fi)	6
7. Toimintaedellytykset.....	7
Jäsenet.....	7
Hallitus	7
Edustukset	7
Työntekijät ja toimisto	7
Talous.....	7

Johdanto

Vammaisten naisten valtakunnallinen yhdistys – Rusetti ry edistää tytöiksi ja naisiksi identifioituvien vammaisten henkilöiden hyvinvointia, unelmien toteuttamista ja voimaantumista. Osallistumme yhteiskunnalliseen keskusteluun kansallisesti ja kansainvälisesti. Rusetin visiona on se, että voimaantuneet vammaiset tytöt ja naiset toteuttavat omia oikeuksiaan ja unelmiaan yhdenvertaisessa ja esteettömässä Suomessa.

Rusetti ry on Invalidiliitto ry:n, Naisjärjestöjen Keskusliitto ry:n (NJKL), Vammaisjärjestöjen naisverkoston, Suomen Paralympiakomitea ry:n ja Kansalaisareena ry:n jäsen.

Rusetin päivitetty strategia KokoNainen elämä 2023–2026 hyväksyttiin kevätkokouksessa 2023. Yhdistyksen hallinto- ja taloussääntö päivitettiin myös vuonna 2023 vastaamaan yhdistyksen muuttuneita tarpeita.

Rusetin visio ja arvot ohjasivat toimintaa vuonna 2024

Voimaantuneet tytöiksi ja naisiksi identifioituvat vammaiset henkilöt toteuttavat omia oikeuksiaan ja unelmiaan yhdenvertaisessa ja esteettömässä Suomessa.

Avoimuus, Ihmisarvo, Innovatiivisuus, Rohkeus ja Sukupuolisensitiivisyys

1. Toimintaympäristö ja painopisteet

Vuosi 2024 Rusetissa oli toiminnan vuosi. Yhdistys toteutti toimintaa valtakunnallisesti määrätietoisesti eri teemoihin paneutuen. Toimintavuonna käynnistettiin Rusetin naispoliittisen ohjelman suunnittelu, toteutettiin toimintaa lapsettomuudesta kipuileville, järjestettiin ryhmiä hyväikäisille sekä taiteesta kiinnostuneille. Vaikutettiin monessa meille tärkeässä asiassa, erityisenä painopisteenä nais erityisten terveyspalveluiden ja seulontojen esteettömyys ja saavutettavuus sekä vammaisten tyttöjen ja naisten kokeman väkivallan ehkäiseminen. Vuoden tulokset puhuvat puolestaan, josta myöhemmin tässä kertomuksessa tarkemmin.

Toiminnan painopisteet toteuttivat visiota ja vuosille 2023–2026 laadittua strategiaa. Painopisteet olivat vammaisten tyttöjen ja naisten voimaannuttaminen, yhteiskunnallinen vaikuttaminen ja yhdistyksen kehittäminen vetovoimaiseksi ylisukupolviseksi yhteisöksi. Strategiaa on jalkautettu monella tasolla: yhdistystä on kehitetty vetovoimaiseksi ylisukupolviseksi yhteisöksi järjestämällä vertaisryhmiä, toimintaa vammaisille naisille ja toteuttamalla yhteisöllisiä tempauksia esim. Helsinki Pridessa. Myös Rusetin ilme ja viestintä on vakiintunut ja se on muuttunut tunnistettavaksi. Vaikuttamistoimintaa on tehostettu toimiston työntekijöiden avulla ja vammaisia naisia on voimaantunut erityisesti mentorointiprosessissa, jossa johtajuudessa kokeneet vammaiset naiset tukevat omaa polkuaan etsiviä.

2. Yhdistyksen toiminta

Vuonna 2024 Rusetti järjesti yhteisötoimintaa vammaisille tytöille ja naisille. Ylisukupolvisia nettitreffejä eri teemoilla järjestettiin 7 kertaa ja niihin osallistui vuonna 2024 72 osallistujaa. Hyväikäisten vammaisten naisten ryhmätoimintaa järjestettiin Helsingissä 16 kertaa ja verkossa 15 kertaa valtakunnallisesti VEERA-hankkeessa kehitettyjä keskustelukortteja hyödyntäen. Lisäksi järjestettiin mm. MININOVAT-ryhmää 5 kertaa, osallistujia 7 identiteetin tueksi yhdessä Naistenkartanon kanssa, käsityökerhoa 16 kertaa (kuusi naista) sekä yhteisöllisiä kokoontumisia, kuten Naistenpäivän etkot. Mukaan mahtui myös ekspressiivinen taidetyöskentely -ryhmä Luovuutta ja voimavaroja arkeen 5 kertaa, jossa osallistujat saivat kokeilla uusia tapoja ilmaista itseään, ravita mielikuvitusta ja luovuutta sekä lisätä voimavaroja ja rohkeutta.

VEERA-hankkeen koulutettuja vammaisia vertaisäitejä lisäkoulutettiin alkusyksyllä. Kahdeksan vertaisäitiä jatkoi tukisuhteitaan tuettavien kanssa ja solmivat uusia tukisuhteita. Vertaisäideille järjestettiin tapaamisia, joissa käytiin läpi esiin nousseita kysymyksiä ja haastavia tilanteita. Vertaisäidit ottivat käyttöönsä myös Toivo -vertaistukisovelluksen, jonka avulla vertaistuki on kaikkien saatavilla helposti ja nopeasti.

Sivuvaunu -opasta vammaisten naisten äitiydestä juurrutettiin äitiys- ja neuvolapalveluiden ammattilaisille ja alan opiskelijoille. Oppaan teemoista käytiin kouluttamassa 94 ammattilaista ja tietotaitoa juurrutettiin alan asiantuntijoiden seminaareissa.

Vammaisten äitien ja perhesuunnittelun tueksi tehtävän työn lisäksi vuonna 2024 aloitettiin tukitoiminta tahatonta lapsettomuutta ja lapsenlapsettomuutta kokeville vammaisille naisille. Toimintaan sisältyi yksi kasvokkainen tapaamispäivä Tampereella, johon osallistui 9 henkeä ja verkkovertaisryhmän käynnistäminen syksyllä. Toiminta on saanut paljon hyvää palautetta ja kiitosta siitä, että ennen pimentoon jääneistä vammaisten naisten lapsettomuuden kokemuksista on päästy keskustelemaan.

Vammaisten naisten johtajuutta tuettiin Minä olen liideri 2024-koulutuksella helmikuussa. Koulutukseen osallistui 18 vammaista naista. Osallistujat saivat tietoa työelämästä, sen haasteista ja mahdollisuuksista, oppivat rakentamaan ”hissipuheen” itsestään ja taidoistaan, saivat tietoa pakottavasti kontrollista. Lisäksi koulutukseen kuului oman johtajuuspolun suunnittelua mentoreiden opastuksella.

Rusetin viisi koulutettua mentoria jatkoivat toimintaansa. Uudet mentorointisuhteet solmittiin huhtikuussa 2024 ja suhteet päättyivät alkuvuonna 2025. Aiempien kokemusten perusteella mentorointiprosessin kestoksi on vakiintunut 10–12 kk. Mentoroinnissa johtajuuskokemusta omaavat vammaiset naiset tukevat omaa polkuaan etsiviä vammaisia naisia.

Vuonna 2024 jatkettiin myös työtä vammaisiin tyttöihin ja naisiin kohdistuvaa väkivaltaa vastaan. Väkivaltateemat nousivat esiin useissa vaikuttamistyön paikoissa, kuten raportoinnissa Euroopan neuvoston naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan vastaisen toiminnan asiantuntijaryhmälle (GREVIO) ja lausunnoissa koskien sovittelusta luopumista lähisuhdeväkivaltatapauksissa. Vaikuttamistyön lisäksi vuonna 2024 järjestettiin suuri Vammainen nainen ja väkivalta -seminaari 58 osallistujalle, jossa käsiteltiin laajasti vammaisiin tyttöihin ja naisiin kohdistuvaa väkivaltaa, siltä puolustautumista ja pakottavaa kontrollia väkivallan muotona.

3. Vaikuttamistoiminta

Vuonna 2024 aloitettiin Rusetin vaikuttamistoiminnan kannalta tärkeä vammaisten naispoliittisen ohjelman työstö. Poliittista ohjelmaa työstettiin sekä hallituksen toimesta, että kaikille avoimissa, yhteiskunnallisissa iltakouluissa. Iltakouluissa keskusteltiin mm. anti-gender-liikkeestä, perhepolitiikasta ja vammaisiin naisiin kohdistuvasta väkivallasta. Tämän lisäksi kootut aktiiviryhmät pohtivat poliittisen ohjelman eri teemoja, kuten opiskelu ja työelämä, sosiaali- ja terveyspalvelut, sukupuoli ja seksuaalisuus, yhteiskunnallinen osallisuus ja arki.

Rusetin ulospäin suuntaavasta vaikuttamistoiminnasta kerrotaan kattavasti verkkosivuilla kohdassa Vaikuttaminen. Vuonna 2024 Rusetti on:

- antanut kommentit Vammaisfoorumi ry:n koordinoimaan järjestöjen CRPD list of issues - rinnakkaisraporttiin 22.3.2024
- vastannut Peking +30 -kansalaisjärjestöraporttikyselyyn 22.3.2024
- osallistunut kannanottoon STOP järjestöjen leikkauksille! #roskiinvaan #kehysriihi 11.4.2024
- osallistunut eurooppalaiseen kansalaisaloitteeseen aborttioikeuden turvaamiseksi 24.4.2024
- ollut toteuttamassa naisjärjestöjen yhteistä EU-vaalipaneelia 15.5.2024
- lausunut uuden vammaispalvelulain soveltamisalan tarkentamisesta 30.5.2024
- lausunut sovittelulain muutoksista 5.8.2024
- jättänyt kannanoton kansanedustajille: Vammaispalvelulain soveltamisalan tarkennus uhkaa vammaisten naisten ja tyttöjen elämää 16.9.2024
- tavannut kansanedustajia sekä ministerin erityisavustajaa kannanoton tiimoilta
- lausunut hallituksen tasa-arvo ohjelman luonnoksesta 2025–2027 10.10.2024
- ollut kuultavana hallituksen tasa-arvo ohjelman kuulemistaisiudessa 10.10.2024

4. Viestintä

Rusetin sosiaalinen media (Facebook ja Instagram) tavoittivat vuoden aikana yhteensä 14 162 (3280) kävijää ja siellä oli 141 759 (51 051) tapahtumaa. Seuraajia sosiaalisen median kanavissa on yhteensä 2415 (3612). Verkkosivut keräsivät 9485 (3246) kävijää ja tapahtumia sivustolla oli 45 036 (24 112). Yhdistys lopetti X-tilin (ent. Twitter) päivittämisen vuoden 2024 aikana yhteiskunnallisen tilanteen vuoksi ja tili on suljettu lopullisesti alkuvuonna 2025.

Vammaisettytöt.fi -median sosiaalinen media (Facebook, Instagram ja TikTok) on tavoittanut vuoden aikana 35 114 (7517) kävijää ja siellä oli 558 653 (72 968) tapahtumaa. Seuraajia sosiaalisen median kanavissa yhteensä 4502 (1441). Verkkosivusto kerännyt 2657 (2495) käyttäjää ja tapahtumia sivustolla oli 22 805 (30 987). Lisäksi Vammaisettytöt -podcastin jaksoja on julkaistu 5 kappaletta.

Rusetin koko media on tavoittanut vuonna 2024 51 933 (16 541) käyttäjää ja 6917 (4293) seuraajaa. Tapahtumia mediassa on ollut 723 217 (179 118). Mediatapahtumat eivät sisällä maksullisen mainonnan lukuja.

Rusetti viesti myös aktiivisesti jäsenistölleen tapahtumista, kokouksista ja yhdistyksen uutisista. Jäsenistölle lähetettiin vuonna 2024 8 jäsenkirjettä.

5. Yhteistyökumppanit ja -hankkeet

Rusetin yhteistyökumppaneita ovat vuonna 2024 olleet Invalidiliitto ry, Suomen Paralympiakomitea ry, Naisjärjestöjen Keskusliitto ry ja Vammaisjärjestöjen naisverkosto, joiden jäsen Rusetti on.

Muita kumppaneita olivat Helsingin Invalidien Yhdistys ry, Naistenkartano, Tunne Rintasi ry ja Lapsettomien yhdistys Simpukka ry, joiden kanssa Rusetti järjesti jäsenistölleen erilaisia tapahtumia ja tilaisuuksia.

Vaikuttamistoimintaa Rusetti teki yhdessä Naisjärjestöjen Keskusliiton lisäksi Naisjärjestöt Yhteistyössä – Kvinnoorganisationer i Samarbete NYTKIS ry:n kanssa.

Rusetti osallistui hyväikäisten hyvinvointia edistävään Mieli ry:n Ikääntyvä Mieli 2050 -verkostoon, sekä ruohonjuuritason nais erityistä työtä tekevien Nais erityisen työn verkostoon.

Rusetin työntekijöitä toimii myös ohjausryhmien jäsenenä Loisto Settlementti ry:n Ensisijaisesti tyttö -hankkeessa ja Metropolia AMK:n Polku monimuotoiseen työelämään -hankkeessa. Ensisijaisesti tyttö -hankkeessa kehitetään Tyttöjen talo -toimintaa esteettömämmäksi ja saavutettavammaksi ja Polku monimuotoiseen työelämään -hankkeessa edistetään vammaisen ihmisten pääsyä sote-alan koulutuksiin ja työelämään.

6. Vammaisettytöt.fi (Kalevala x VammaisetTyöt.fi)

Kalevala Koru Oy aloitti yhteistyön Rusetin kanssa maaliskuussa 2022. Kalevala halusi etsiä Suomesta kohteen, jota tukemalla voisi edistää heidän omaa visiotaan tukea naisia. Vammaisten naisten hyvinvointia ja näkyvyyttä parantaakseen Kalevala valitsi kotimaan uudeksi kumppanikseen Rusetin. Yhtiö tuki yhdistystä vuonna 2022 50 000 €:lla, vuonna 2023 14 000 €:lla ja vuonna 2024 7 000 €:lla. Näillä avustuksilla päästiin toteuttamaan 13–29-vuotiaiden tyttöjen ja nuorten naisten toivoma media-alusta vammaisille tytöille sekä leiritoimintaa. Kalevalan tuella Rusetti on jatkanut VEERA-hankkeen pilotoimaa toimintaa, jolla tuetaan tyttöjen ja nuorten naisten itsetunnon ja omanarvontunnon kasvua.

Vuonna 2024 Vammaisettytöt.fi -projektiin palkattu osa-aikainen tuottaja Maija Lindström siirtyi kesällä muihin tehtäviin ja syyskuussa hänen tilanneen palkattiin Riikka Leinonen. Riikka jatkoi Maijan työtä ja erityisenä fokuksena oli vammaisettytöt.fi -sosiaalisen median kehittäminen.

Vammaisettytöt.fi -median sosiaalinen media (Facebook, Instagram ja TikTok) on tavoittanut vuoden aikana 35 114 (7517) kävijää ja siellä oli 558 653 (72 968) tapahtumaa. Seuraajia sosiaalisen median kanavissa yhteensä 4502 (1441). Verkkosivusto kerännyt 2657 (2495) käyttäjää ja tapahtumia sivustolla oli 22 805 (30 987). Lisäksi Vammaisettytöt -podcastin jaksoja on julkaistu 5 kappaletta.

7. Toimintaedellytykset

Jäsenet

Varsinaisia jäseniä yhdistyksessä oli 2024 lopussa 181 (vuoden 2023 lopussa 176) ja kannatusjäseniä 2 (vuoden 2023 lopussa 2). Tavoitteena oli kasvattaa jäsenmäärää ja rikkoa 190 jäsenen raja, josta jäätin hieman jälkeen. Rusetin yhteisö on isompi kuin jäsenmäärä, joten yhdistyksen tavoitettavuus on merkittävästi suurempi kuin jäsenmäärä. Yhteisöön kuuluu mm. vammaisettytöt.fi -yhteisön nuoret ja sosiaalisen median keskusteluryhmä.

Hallitus

Sääntöjen mukaan yhdistyksen hallitukseen kuuluu puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä 4–10 jäsentä (vuonna 2023 jäseniä oli 7). Hallitukseen kuului vuonna 2024:

Anne Välimäki, puheenjohtaja ja Riitta Jolanki, varapuheenjohtaja

Satu Järvinen	Rita Järvinen
Pirkko Mahlamäki	Sari Palm
Tiia Tallgren	Jaana Tolvanen
Kristina Karhos	Marja Pihнала

Hallituksella oli vuonna 2024 varsinaisia kokouksia kahdeksan (8) kertaa ja työkokouksia neljä (4) kertaa. Kokouksista kaikki lukuun ottamatta vuoden viimeistä kokousta järjestettiin etäyhteyksin. Kevätkokous pidettiin 27.4. ja syyskokous pidettiin 27.11.

Edustukset

Rusetti ry oli edustettuna erilaisissa toimielimissä ja verkostoissa vuonna 2024.

Rusetin entinen hallituksen jäsen Anna-Stina Lindén toimii Invalidiliitto ry:n liittovaltuuston jäsenenä toimikaudella 2022–2025, johon hän tuli valituksi Rusetin edustajana vuonna 2021 Invalidiliitto ry:n liittovaaleissa.

Naisjärjestöjen keskusliiton hallituksessa Rusetin edustajana toimii järjestöasiantuntija Jaana Tiiri.

Vammaisten ihmisoikeuskomiteassa (VIOK) Pirkko Justander edusti Rusettia. Eduskunnan oikeusasiamies ja Ihmisoikeuskeskus voivat pyytää komitealta asiantuntija-apua heille kuuluvien vammaisyleissopimuksen täytäntöönpanotehtävien hoitamiseksi.

Vammaisjärjestöjen naisverkostossa Rusettia edusti Satu Järvinen, Pirkko Mahlamäki ja Jaana Tiiri.

Työntekijät ja toimisto

Rusetissa työskenteli kaksi työntekijää, järjestöpäällikkö Anni Täckman ja järjestöasiantuntija Jaana Tiiri, täysiaikaisesti. Lisäksi vuoden aikana toimi yksi osa-aikainen työntekijä vammaistetytöt.fi -median tuottajana.

Yhdistyksen toimisto sijaitsee Invalidiliitto ry:n vuokratiloissa Mannerheimintieellä. Yhdistyksen nykyinen osoite on Mannerheimintie 107 3.krs, 00280 Helsinki.

Talous

Vuodelle 2024 Rusetti on saanut Sosiaali- ja terveysministeriöltä (avustusta hallinnoi STEA) kohdennettua avustusta (Ak10866) 127 234 €, josta siirtynyt vuodelle 2025 käytettäväksi 28 662,32 €. Ministeriöltä saatu avustus on kirjattu suoritusperiaatteella.

Vuonna 2024 Vammaisettöy.fi -media sai Kalevala Koru Oy:ltä avustusta 7 000 € (vuonna 2023 siirtynyttä avustusta 19 450,91 €) ja sitä siirtyi käytettäväksi vuodelle 2025 11 299,10 €.

Tilikauden ylijäämä oli 1 196,60 € ja oma pääoma tilikauden päättyessä 31.12.2024 oli 11 479,80 €.

Vuodelle 2024 haettiin Vammaisliikunnan Tuki ry:ltä 3 000 euron avustusta Liikuntahankkeeseen. Avustusta myönnettiin 1 000 €. Avustus siirtyi käytettäväksi vuodelle 2025.

Rusetti haki toukokuussa 2024 Paikka auki -ohjelman rahoitusta STEA:lta ja se myönnettiin vuodelle 2025.

Toiminnan arviointi ja kehittäminen

Rusetti osallistui Kuntoutussäätiön Artsi- toimintaan, jossa kehitettiin pienten sote-alan järjestöjen tuloksellisuutta ja sen raportointia. Prosessi kesti 6/2023–6/2024, ja sen tuella Rusetissa on kehitetty arviointi- ja tuloksellisuusseurantaa ja sen työkaluja.

Toiminta vastasi yhdistyksen strategiaa ja vuonna 2024 toiminta keskittyi vetovoimaisuuteen ja ylisukupolvisuuteen. Yhdistyksen jäsenpolun kehittäminen on edistynyt, mutta tavoitteesta 190 jäsenestä jäätiin hieman. On kuitenkin huomattavissa, että Rusetti kiinnostaa entistä enemmän monipuolisemmin erilaisia jäseniä, kuin aiemmin. Kasvua on odotettavissa tuleville vuosille.